

GABLER

NORSK SOLIDITETSREGULERING

Agenda

- Kort om historien 1994-2015
- Dagens regulering
- Regnskapsverdier og solvensverdier
- Reduksjon av pensjonsytelser
- Hva gir best soliditet?
- Fremtidig regulering for pensjonskasser
  - Et valg mellom to regimer

Hva var bildet i 1995

- 1993 Premiefond er bufferkapital
- 1994 Pensjonskasseforskriften
  - Premiefond ikke buffer
  - Egenkapital og kapitaldekning

Pensjonskasser	1 995	
premiereserve	24 543	100 %
premiefond	12 759	52 %
Egenkap	1 583	6 %
Forvaltningskap	38 885	
Avkastning	9,8 %	
10-år stat (gjsn)	7,4 %	
Tariff	K63 4%	

Målsetting: Samme regulering pensjonskasser og Livselskap

Hva var bildet 31.12.2015

- Høyeste av Kapitaldekning og Solvens I
- Stresstest II og Stresstest I
- Nedre pris for engangspremier
  - Max 2% rente
  - K2013FT
- Tilsynelatende samme regulering PK og norske livselskap
- «usynlige» forskjeller i regelverk
  - Ikke lov å flytte fripoliser inn i en pensjonskasse
  - 3,4% reduseres til 3,0% på innflytting fra KLP

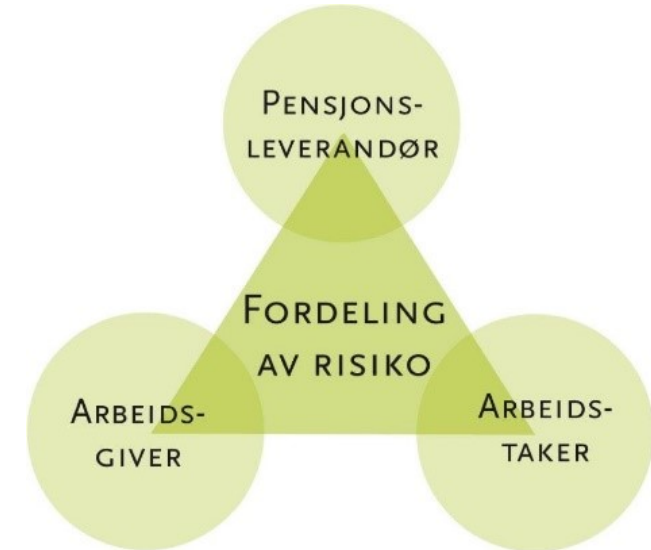
Status april 2016

- Venter på forskrifter til finansforetaksloven
- Venter på EU og nye initiativ fra Finansdepartementet

2016	livselskap	pk
Maks diskontering	nei	??
Maks dødelighet	nei	??
Kapitaldekning	nei	nei
Solvens I	nei	ja
Solvens II	ja	nei
Stresstest II	nei	ja
Stresstest I	nei	??

Det er 4 parter som er involvert

- Disse opererer innenfor rammebetingelse
  - Arbeidstaker
  - Arbeidsgiver
  - Pensjonsinnretningen
- Rammebetingelsene
  - Lover, regler & tolkninger
  - Markedet

Lover, regler & tolkninger

- Kompleksitet
- Lovtekster er «flyttet» fra en lov til en annen
- Finanstilsynet vedlikeholder ikke sitt «Presedensregister»
- Hva er soliditetsregler og hva er pensjonsplanregler?

Skille mellom virksomhetsregler og planregler

07.07.2009. Last updated: 21.03.2016 ↔

- Planregler (Lov om foretakspensjon)
  - Forsikringsavtalen
  - Tariffavtaler
- Virksomhetsregler (Finansforetak og Forsikringsloven)
  - Forvaltning av eiendeler
  - Verdi av forpliktelser
  - Krav til Bufferkapital (eiendeler – forpliktelse)
- Kan være vanskelig å skille
  - 20% eieruttak.. virksomhetsregel?

Activity of EEA pension funds in Norway

Information regarding legislation relating to social and labour law and further legislation based on the "general good" doctrine, applying to activities of pension funds offering pension schemes in Norway.

2. Norwegian pensions legislation

The following acts with appurtenant regulations apply to occupational pension schemes (currently in Norwegian only):

- [Act of 24 March 2000 no. 16 on Defined Benefit Occupational Pension](#)
- [Act of 24 November 2000 no. 81 on Defined Contribution Occupational Pension](#)
- [Act of 21 December 2005 no. 124 on Compulsory Occupational Pension](#)
- [Act of 13 December 2013 on Occupational Pensions \(Hybrids\)](#)

Verdien av pensjonsutbetaling

- Offentlig regnskap, kunderegnskap, skatteregnskap
  - Forsikringskapital (premiereserve, tilleggsavsetning osv....)
  - «Historisk kost»
- Solvensregnskap
  - Forsikringsteknisk avsetning
  - Kontantstrømmer verdsettes basert finansiell markedsinformasjon og allment tilgjengelige opplysninger om forsikringsrisikoer.
- Lave renter gjør stor forskjell mellom kunderegnskap og solvensregnskap
  - Hva forteller pensjonskassen til et medlem som spør?
- Opsjoner
  - Kan kontantstrømmen endres?
  - Lavere ytelse = lavere kapitalkrav (alt annet likt)

Kan arbeidsgiver forhandle med ansatte?

- Er det en legal plikt å øke bufferkapital?
- Kan det være en renomme risiko ved ikke å øke bufferkapitalen?
- Arbeidsgiver
  - Kan si nei
    - Garantert ytelse senkes
    - Forventet ytelse kan bli høyere
  - Kan si tja
    - Stille vilkår for ny kapital
    - Overgang til innskuddspensjon
    - Overgang til fripolise med investeringsvalg (FMI)
    - Senke de garanterte ytelsene
  - Kan si ja
    - Bra for renomme
- Er det mulig å senke den opptjente ytelsen?

Senke ytelsen uten renomme tap

- Avtaleverket i offentlig tjenstepensjon er en forhandling mellom parter
  - Senket ytelsene for fremtidige premiebetaling og forsikringskapital (premiereserve)
    - Ytelse * levealdersjustering
  - Senket pensjonsregulering med 0,75%
  - Senket uførepensjon
- Hva med privat tjenstepensjon?

Fripolise (lavere garanti høyere pensjon?)

- Ytelse på 100 som skal senkes til 80
  - Er dette mulig?
    - Ja, ved offentlig administrasjon
  - Arbeidsgiver og ansatte kan forhandle om bedre løsninger
    - Alternativ 1:
      - Overgang til FMI. Da blir ytelsen ubestemt
      - Kjøp en rentegaranti på samme grunnlagsrente
    - Alternativ 2:
      - Overgang FMI
      - Opsjon til overgang fripolise (med garanti) og ytelsen beregnes med K2005 og 2%

Hva gir best soliditet?

- Kommer FT til å senke fra grunnlagsrenten for ny opptjening fra 2% til 1%?
- Samme innbetaling
  - Engangspremie (1 %, K2013FT) + rentegaranti 0,4 % + egenkapital 0 %
  - Engangspremie (3 %, K2005) + egenkapital 25 %
- Hva gir best soliditet?
  - Prisregulering påvirker pensjonsytelsen (overskudd)

Valg mellom to regimer

- Solvens II og «ingen» andre regler

Eiendeler		Forpliktelser og kapital	
Kundemidler		Kunderegnskap	100
Annet		Realverdi & tidsverdi utbetalinger	30
		Fremtidige innbetalinger	-40
		Stresstest krav	15
	105		105

- Solvens I og prisregulering (+ vente på EU)

Eiendeler		Forpliktelser og kapital	
Kundemidler	100	Kunderegnskap	100
Annet		4 Solvens I	4
	104		104